

Rwanda

AV-nummer: 31411 tv 6

Sammanfattning program 6: Rwanda

Under 100 dagar våren 1994 mördades uppemot en miljon människor i Rwanda. Hur var detta möjligt och varför stoppade inte FN folkmordet? En helt vanlig kille från Sverige, Max Landergård, besöker Rwanda för att finna svaren och möta ögonvittnen.

Programinslag i Rwandaprogrammet

- 00:00–01:39 Inledning
01:40–04:10 Programledaren Max träffar överlevande vittnen som berättar om upptakten till folkmordet.

Rasismen och folkmordet i Rwanda.

- 04:11–07:40 Max berättar om den koloniala bakgrunden i Rwanda där Belgien institutionaliserade rasismen. Arkivbilder och vittnen beskriver hur folkmordet började. Max besöker en kyrka där 5000 människor massakrerades.
07:41–13:04 Max besöker en minnesplats där han samtalar med Emanuel Murangira som överlevde massakern. Vi får höra hans beskrivning av massakern och se fruktansvärda bilder på intorkade lik som ligger kvar för att massakern inte ska kunna förnekas. 50 000 människor mördades på den här platsen där tutsier sökt skydd.

Historiska paralleller till Nazisterna och FN:s misslyckande.

- 13:05–16:38 Bakgrunden till folkmordet förklaras av Linda Melvern. Hon förklarar bland annat likheter mellan nazisternas hatpropaganda i radio mot judar och Hutuextremisternas mot Tutsier.
16:38–21:10 Max besöker minnesplatsen Ibuka där 5000 människor övergavs av FN och kort därefter massakrerades av Hutumilisen (Interahamwe). Vi träffar Dativa Mukaminega som överlevde massakern och berättar vad som hände. Linda Melvern ställer frågan om FN som institution är rasistisk. Vi får se bilder från Amahoro stadion där FN-generalen trotsade order uppifrån och valde att stanna och beskydda tutsierna som sökt skydd.

Rättvisa och försoning i Rwanda.

- 21:11–23:35 Bilder från dagens Rwanda. Max besöker ett fängelse där tusentals fångar sitter dömda för folkmord. Max träffar en av förövarna (Mwamini Nyirande) som misstänks för att ha varit en av ledarna i Interahamwe som utförde de flesta massakrerna. Hon berättar om hur hon ser på sin skuld. Överlevande berättar om hur folkmordet gick till några kilometer från fängelset.

Ramp om historia

Begrepp och namn att ta upp:

Rwanda – de "tusen kullarnas land" i hjärtat av Afrika.

Interahamwe – En ungdomsrörelse som var utbildad i att döda Tutsier. Interahamwe betyder "de som arbetar tillsammans".

Hutu – Den folkgrupp som genomförde folkmordet 1994.

Tutsi – Folkgrupp som gynnades av kolonialmakterna och som utsattes för folkmordet i Rwanda 1994.

Impuzamugambi – "de som har ett enda mål" – tränades att döda 1000 människor på 20 minuter

RTLMC – "Tusen kullars fria radio och TV". Spred uppmaningar till Hutufolket att utrota Tutsierna.

RPF – (Rwandiska patriotiska fronten) stoppade folkmordet och leddes av Rwandas nuvarande president Kagame.

UNPROFOR – FN: s skyddskår.

FN: s Säkerhetsråd – Permanenta medlemmar är USA, Kina, Ryssland, Storbritannien och Frankrike. Ingen av dessa medlemmar försökte förhindra folkmordet. Tvärtom exporterade Frankrike och Kina vapen som sen användes i folkmordet.

IMF – Internationella valutafonden som tillhandhöll lån som användes till vapeninköp.

Akuza – Betyder "litet hus" och var en slags maffia med höga regeringstjänstemän som hatade Tutsier. Man kan jämföra med Hitlers inre krets.

Elie Sagatwa – Medlem av Akuza och chef för hemliga polisen i Rwanda. Delansvarig för folkmordet.

Bagosora – En av ledarna som planerade och genomförde folkmordet.

Agathe Habyarimana – hustru till president Habyarimana som kort före folkmordet sköts ner i sitt flygplan under oklara omständigheter. En av ledarna för Akuza som planerade folkmordet.

Boutros-Ghali – Egyptisk utrikesminister som kände till vapenexporten från Egypten till Rwanda innan folkmordet. Under folkmordet var han generalsekreterare åt FN. En av dem som föreslog ett tillbakadragande av FN från Rwanda.

Koffi Annan – Nuvarande generalsekreterare för FN. Under folkmordet jobbade han på avdelningen för fredbevarande operationer och bidrog till FN: s tillbakadragande från Rwanda.

Madelene Albright – USA: s utrikesminister 1994. Tillsammans med president Clinton tyckte hon att en insats för att förhindra folkmordet i Rwanda skulle bli för dyrt. Några år tidigare, under kalla kriget hade USA spenderat en miljard dollar om dagen i militära utgifter. Nu ansåg USA: s ledning inte att man hade råd att förstärka FN: s närvaro. Från USA: s sida var man också rädd att förlora amerikanska soldater vilket nyligen hade hänt i Somalia.

John Major – Storbritanniens premiärminister 1994 som stödde USA: s linje. In i det längsta vägrade han använda termen folkmord för att beskriva det som hände i Rwanda.

Francois Mitterand – Var president i Frankrike 1994. Ordnade en fransk FN-styrka som gick in i Rwanda för sent. Den franska FN styrkan skyddade delvis hutuförövarna och förenklade deras flykt och plundring.

Kagame – Ledare för Rwandiska patriotiska fronten som stoppade folkmordet. Idag är han president i Rwanda.

Dallaire – FN general som bröt mot FN: s order om att lämna Rwanda. Genom detta lyckades han rädda tusentals människor.

Johan Swinnen – Avslöjade existensen av det hemliga nätverket Akuza som planerade och genomförde folkmordet. Två år innan folkmordet påbörjades rapporterade han till Bryssel om Akuza: "Denna hemliga grupp planerar att utplåna tutsierna i Rwanda för att en gång för alla, på sitt eget sätt, lösa det etniska problemet och krossa den inhemska Hutuoppositionen"

Källa: Linda Melvern (2000), Att förråda ett folk.

Övning 1 (SO, Hi, Sv):

Bakgrund: Rasismens idéhistoria

Till Läraren:

En bra källa för att arbeta med rasistisk idéhistoria är Nordisk familjebok, som numera finns på nätet.

<http://www.lysator.liu.se/runeberg/nf/>

Man kan ge eleverna i uppgift att söka på termer som kan tänkas avslöja hur den rasistiska diskursen såg ut innan förintelsen. Om man till exempel slår på ordet "neger" kan man i Nordisk familjebok läsa att:

"I psykiskt hänseende kan negern sägas i allmänhet stå på barnets ståndpunkt, med liflig fantasi, brist på uthållighet och energi och ett lättroligt lynne... Det är nämligen träffande anmärkt, att negern i sedligt afseende snarare kan sägas sakna moral än vara omoralisk. I intellektuellt hänseende står negerrasen enligt etnografernas samstämmiga mening under kaukasiska, mongoliska, malajiska och amerikanska raserna."

Citatet kan användas föra att visa att rasism var ett europeiskt påfund snarare än ett nazistiskt. Det var så här man tänkte och förklarade världen i hela Europa i början av seklet. Om man inte förstår den europeiska rasismens historia kan man inte heller förstå folkmordet i Rwanda.

Vill man gå djupare i Rwandas rasistiska idéhistoria kan man gå tillbaka till när den brittiske upptäcksresanden John Hanning Speke "upptäckte" Victoriasjön 1859. I samband med detta tog han fram en teori om att det fanns en överlägsen ras i Centralafrika som härstammade från "ädla européer" eller möjligtvis egyptierna. Till denna "finare" ras räknade Speke tutsierna eftersom de hade uppnått en "högre grad av ekonomisk, politisk och religiös förfining".

Källa: Linda Melvern (2000), Att förråda ett folk, s 20.

Övning 2 (Hi, SO):

Hur rapporterade tidningarna om folkmordet i Rwanda 1994?

Till Läraren:

Presstext och mediearkivet är två databaser där de flesta tidningsartiklar arkiveras. De finns på de flesta bibliotek men man kan också ansluta arkiven till skolans datorer genom förmånliga erbjudanden. Genom att söka i gamla artiklar och följa hur en historisk händelse utvecklas i press kan man både få en källkritisk förståelse samtidigt som det är ett intressant underlag för en diskussion om vår omvärldsuppfattning och konstruktion av verkligheten.

När man går igenom tidningsartiklar från april 1994 till 1995 kan man se vissa mönster som är vanliga vid rapporteringen av utrikesnyheter. En typisk journalistisk vinkling i utrikesnyheter är att undersöka om det finns svenskar närvarande och hur händelserna drabbat dem. Den 10 april 1994 när folkmordet precis startat kunde man i Expressen läsa:

Fjorton svenskar från Pingstmissionen är fast i den blodiga terrorn i Rwanda. Tiotusentals har mördats i en ny våldsvåg. Gerillan rycker fram mot huvudstaden Kigali.

Berättelsen om svenskarna i Rwanda blev en följetong ända fram till dess att alla utländska hjälparbetare evakuerats från Rwanda. En parallell följetong var den om Belgien och de tio belgiska FN-soldater som mördades av Hutuextremister. En händelse som var planerad av Hutuextremisterna och som bidrog till att FN drog tillbaka trupperna från Rwanda. Rapporteringen från folkmordets början i april kan sammanfattas med att västerlänningar gavs ett ansikte med personliga reportage medan de 100 000-tals tutsier som mördades nämndes mer anonymt som en siffra.

Vilket språkbruk användes för att beskriva folkmordet?

Ett återkommande språkbruk som används i tidningsartiklarna var att skildra folkmordet som ett blodigt inbördeskrig mellan två stammar. Ofta använder tidningarna termer som "gerillan", "stridigheter", "inbördeskrig". Några större skillnader mellan kvälls- och morgontidningar kan man inte se i detta avseende. I DN kan man till exempel den 8 maj läsa att:

Striderna i Rwanda mattas

Fortsatta strider rapporterades på lördagen från inbördeskrigets Rwanda även om intensiteten hade mattats betydligt inför den vapenvila som skulle träda i kraft vid midnatt natten till måndagen.

Den vapenvila som det pratas om vet vi i efterhand var ett knep från Hutuextremisterna (regeringssidan) att vinna tid för att kunna fullborda folkmordet. De dagliga massakrerna av civila och barn förvandlades i svenska medier till "strider" och "inbördeskrig". Man skulle då kunna hävda att medierna inte visste att det pågick ett folkmord. Men det finns faktiskt exempel på källor och nyhetsrapportering som påpekar att det just rör sig om folkmord. Ett lysande exempel på verklighetsförankrad journalistik ger Martin Adler när han rapporterar direkt från Rwanda för Expressen. Den 6 maj 1994 rapporterar han att:

I Kizigoro kommer en ensam man fram till bilen. Han heter Gahime Segicondo och var en gång lågstadielärare i det numera avfolkade samhället. Vi går in på en övergiven gård, mot en brunn kring vilken tiotusentals flugor surrar.

Segicondo hade gömt sig, berättar han, när mördarmilisen Interahamwe kom till byn. Från sitt gömställe i buskaget såg han hur miliserna samlade 1500 flyktingar i Kizigorokyrkan och sedan systematiskt avrättade alla som var antingen tutsier eller tillhörde den politiska oppositionen."

Ramp om historia

I en intervju med Hedi Amami som var koordinator för franska läkarorganisationen skriver Martin Adler vidare att:

De regeringstroga borgmästarna gav Interahamwemiliserna listor på vilka tutsis och oppositionella som fanns i deras trakter som skulle dödas. Samtidigt gick politikerna ut på radion och hetsade till folkmord.

Det här är inget annat än ett försök till en ”slutlig lösning” i Rwanda, menar han. Att en gång för alla eliminera tutsis och oppositionen säger, Hedi Amami.

I efterhand kan man konstatera att journalister och källor på plats gav den mest sanningsenliga bilden av läget i Rwanda. Samtidigt var det mycket få artiklar som grundade sig på förstahandsinformation. Det är också anmärkningsvärt att det finns så lite undersökande av offentliga dokument och rapporter från FN, Utrikesdepartementet eller ideella organisationer. Istället valde man att slå i uppslagsböcker och beskriva Rwandas brokiga historia eller köpa telegramnyheter från de stora nyhetsbyråerna.

När man tittar på vad som skrevs om Rwanda upptäcker man att det inte alltid räcker med att information om ett pågående folkmord finns tillgänglig för att den skall synas i en offentlig debatt. I rapporteringen av Rwandakonflikten verkar det också finnas en slags konsensus kring vilket språk som ska användas för att gestalta det som pågick. Man kan fråga sig hur allmänheten i väst agerar beroende på om en konflikt benämns som inbördeskrig eller folkmord?

Olika benämningar på saker sätter igång skilda tankeprocesser. Vilken bild får vi av konflikten när de som bar ansvaret för folkmordet benämns som "Regeringssidan" och RPF som stoppade folkmordet, benämns som "gerillan"? Det är några frågor som kan vara intressanta att ställa sig om man vill ta upp ett medieperspektiv på Rwandafolkmordet i undervisningen.

En objektivt och relevant nyhetsrapportering, eller?

Det finns andra mer udda exempel på vinklingar av folkmordet i Rwanda. En kommer från TT och har rubriken:

Bibelöversättare krigets offer

Det blodiga inbördeskriget i Rwanda har förutom omätliga mänskliga tragedier sannolikt också ödelagt en bibelöversättning. Eftersom inga livstecken har kommit från de Rwandier som arbetade med projektet befarar missionären Giles Williams att åtta års översättningsarbete till modern kinyarwanda gått förlorat skriver tidningen Dagen.

Under folkmordet hade försvunna Bibelöversättningar ett högre nyhetsvärde än att undersöka faktorerna bakom att hundratusentals rwandier mördades. Man kan fråga sig varför? Intressanta frågeställningar i sammanhanget är hur utrymmet i medierna disponeras och vad nyheter kostar att producera? Ett telegram från en nyhetsbyrå är självklart billigare än att en anställd journalist ska gräva i FN-dokument eller finnas på plats för att intervjua ambassadörer, hjälparbetare och vittnen.

Andra exempel som får en att fundera om urvalsstrukturen för nyheter rent av är rasistisk finner man i Expressen 1994 04 14:

Kriget hotar gorillorna

Gorillavännen Alicia Lundberg är orolig.

De dimhöljda bergens gorillor hotas av inbördeskriget i Rwanda.

— — —

Självklart påverkas gorillorna av kriget. Om rebellerna går in i parken och börjar skjuta blir det kaos. Gorillorna är livrädda för hårda ljud.

Ramp om historia

Artikeln väckte en intressant debatt om vad journalister från väst väljer att rapportera om. Niklas Ekdal skriver på ledarsidan i Expressen 940415:

Gorillan och gerillan

Föreställningen om människors lika värde har fått präktiga smällar den senaste tiden. När våldet tog makten i Rwanda och Burundi riktades intresset först mot vita européer, sedan mot bergsgorillor. Rangordningen kan inte illustreras tydligare: människor, apor, negrer. Rasismen märks i både TV-bilder och politikernas hat. Att 10 000 afrikaner hackar ihjäl varandra betyder nästan ingenting. Inga Natoplan kommer till undsättning. Få journalister riskerar livet för att berätta vad som händer.

Dessa båda artiklar kan fungera som underlag för en diskussion om hur medierna producerar information som med vars hjälp vi sen konstruerar bilden av svarta i Afrika. Genom att följa vad som skrevs i medierna 1994 kan man också få en uppfattning om hur mycket allmänheten visste om folkmordet men ingenting gjorde. Dagens rasism är mycket mer komplex än den som utövades för 50 år sedan. Den är svårare att påvisa och utövas ofta strukturellt. I UR-programmet om Rwanda intervjuas Rwandaexperten Linda Melvern om FN:s frånvarande roll i folkmordet. Hon påstår att händelserna i Rwanda tyder på att FN som institution rent av är rasistisk. I sin bok Att förråda ett folk redogör hon för en mängd fakta och uppgifter som backar upp detta påstående.

Mediernas spegling av svensk utrikespolitik under Rwandakonflikten.

I artiklarna finns också en del intressant ingångar för att spegla hur Sveriges utrikespolitik förändrats de senaste 20 åren. Sverige var under 1960-80 på många sätt mycket mer aktiv inom FN och agerade ofta på eget initiativ. Under 90-talet verkar det ha skett en dramatisk förändring. Mitt under pågående folkmord kan man 940521 läsa i DN läsa att:

Utrikesnämnden tog också upp frågan om Sverige ska sända fältsjukhus till Rwanda. Men detta utreds för närvarande inom UD:s biståndsavdelning. Därför är det ännu för tidigt att säga vad vi bäst kan hjälpa till med i Rwanda, ansåg utrikesministern.

I en annan artikel i DN 940519 kan man läsa att biståndsminister Alf Svensson är skeptisk till Rwanda-sjukhus:

Än har inte FN visat upp en rejäl struktur och planläggning så att det vore motiverat att skicka dit en civil sjukhusenhet.

Är det då inte cyniskt att inte direkt svara ja på en förfrågan om att hjälpa till för att lindra följderna av en av de svåraste massakrer som Afrika upplevt i modern tid?

Vi har redan satsat 24 miljoner kronor under det senaste halvåret. Det vore oansvarigt om jag bara störtade upp på varje förfrågan och svarade: ja, vi ställer upp.

Dessa artiklar kan användas för att diskutera vilket ansvar och vilka skyldigheter man har i en demokrati. Vilka val har människor i olika situationer? Ofta står ett moraliskt riktigt val i konflikt med praktiska omständigheter. Ett föredömligt exempel att lyfta fram är FN-generalen Dallaires agerande. Han valde att fatta ett moraliskt riktigt beslut att skydda rwandier. Han ansåg det viktigare att skydda människoliv än att följa FN:s order om evakuering. I ett av sina sista telegram skrev Dallaire:

Vad vi har upplevt här är en vanära. Världssamfundet och FN:s medlemsstater har å ena sidan förfasats över vad som hänt i Rwanda medan å andra sidan har samma myndigheter, med några få undantag, inte gjort något väsentligt för att förbättra situationen...styrkan har hindrats från att ha ett minimum av självrespekt och effektivitet på marken.

Ramp om historia

... fastän Rwanda och UNAMIR har stått i centrum för en fruktansvärd mänsklig tragedi, för att inte säga en Förintelse, och fast så många vackra ord uttalats av alla, inklusive medlemmar av säkerhetsrådet, har den materiella insatsen på marken för att täcka ett minimum av praktiska operationella behov varit totalt, fullständigt ineffektiv.

Källa: Linda Melvern, Att förråda ett folk, s 248.

Dallaires handlande kan användas i undervisningen som ett exempel på att ett moraliskt beslut ofta fattas i strid mot den allmänna uppfattningen eller rentav innebär ordervägran. När Dallaire fattade sitt beslut kunde han inte få någon garanti för att det beslut han fattade var det rätta. Beslutet byggde på en tro på humanism och en stark integritet. Ironiskt nog var det inte den organisation som världens nationer instiftat för att stoppa folkmord som betydde något i Rwanda. Folkmordet hejdades istället av RPF under ledning av Kagame medan världens ledare som Bill Clinton, Mitterrand, John Major valde att inte handla.

Ramp om historia

Likheter mellan nazisternas förintelse av Judar och Hutumaktens förintelse av Tutsier.

Till Läraren

Nedanstående tabell är tänkt att användas för att visa några likheter mellan Förintelsen av judar undra andra världskriget och folkordet i Rwanda. Jämförelsen är en fördjupning av de likheter som Rwandaexperten Linda Melvern nämner i Rampprogrammet. Tabellen kan användas för att ta ett helhetsgrepp på förintelsefrågor och för att visa att rasismen har en idéhistoria som sträcker sig bortom nazisterna på 1930-talet. Som ett komplement kan man använda UR programmet Förintelsen (U31551- 1) samt läromedlet Om detta må ni berätta.

Nazisterna styrdes av en inre krets där personliga vänskapsband var viktiga. Här ingick till exempel personer som Himmler, Goebbels och Göring. Nazisterna organiserade Tyskland så att en stor del av det tyska samhället kom att bli nazistiskt.	Hutumakten styrdes av Akuza - "litet hus", en maktelit som styrdes av presidentens fru Agathe Habyarimana. Andra medlemmar var Elie Sagatwa, François Karera och Bagosora. Folkordet organiserades med kvartersledare som delade ut vapen och publicerade listor på vilka som skulle mördas.
Omvärlden blev på flera sätt varnad om att nazisterna hade som mål att förinta hela det judiska folket. Offentliga tal, lagar, litteratur, konst och vetenskap var öppet judefientlig. Flera av de högt uppsatta nazisterna förklarade att man hade för avsikt att göra sig av med judarna.	Världssamfundet fick ett flertal varningar om att ett folkord planerades. Varningarna kom från källor som ambassadörer, underrättelsetjänster, biståndsorganisationer, höga FN-tjänstemän och journalister. Den belgiske ambassadören Johan Swinnen hade två år före folkordet varnat: "Det existerar en hemlig ledning som planerar den totala utrotningen av tutsier i syfte att lösa det etniska problemet en gång för alla".
Efter första världskriget krävde Frankrike och Storbritannien att Tyskland skulle betala omfattande krigsskadestånd. Dessutom drabbades den tyska ekonomin svårt av börskraschen 1929. Flera devalveringar genomfördes under 1920-talet och landet hade stora problem med inflationen.	Rwandas viktigaste exportinkomst var kaffe. 1990 förhandlades det internationella kaffeavtalet om och efter påtryckningar från USA: s kaffehandlare sänktes priset på kaffebönor kraftigt. 1992 genomförde Internationella valutafonden en devalvering av Rwandas valuta vilket ledde till att kaffeproduktionen kollapsade 1994.
Det tyska samhället militariserades alltmer under 1930-talet och den egna krigsindustrin växte i strid mot Versaillesfördraget.	I början av 90-talet blev plötsligt Rwanda den tredje största vapenimportören i Afrika. Frankrike, Egypten, Sydafrika och Kina var några av de länder som exporterade vapnen som sedan användes i folkordet. På några få år växte armén i Rwanda från 5000 till 28000 soldater.
Under 1930-talet stiftades 400 lagar som begränsade judarnas rättigheter. 1938 fick alla tyska judar ett stort J stämplat i sina pass. Året efter tvingades de tyska judarna bära den gula Davidsstjärnan på kläderna. När Tyskland invaderade andra länder var en av de första åtgärderna att registrera befolkningen och ge dem identitetskort där det stod vilken "ras" de tillhörde.	1933 organiserade den belgiska kolonialmakten i Rwanda en folkräkning där rwandierna delades in i folkgrupperna Tutsi och Hutu. Alla fick identitetskort där det tydligt framgick vilken grupp man tillhörde. Denna rasistiska kategorisering av människor fanns kvar 1994 och gjorde det enkelt att sortera ut och döda tutsier.

Ramp om historia

I Tyskland hävdade nazisterna att det fanns en framgångsrik samhällselit av judiska vetenskapsmän, läkare, konstnärer och advokater. Nazisterna misstänkliggjorde judarna för att vara egoistiska och opålitliga och för att utgöra ett främmande element i det tyska samhället.	Den belgiska kolonialmakten favoriserade tutsierna som gavs de finare jobben och fick en bättre utbildning. Efter självständigheten 1962 hävdade de styrande Hutuextremisterna att tutsierna var ett inkräktande folk.
Nazisterna tog kontrollen över massmedierna och radion blev ett redskap för att sprida hatet mot judarna. Det var bland annat genom radion som man spred teorin om att judarna konspirerade för att ta över världen och förslava det tyska folket. 1939 fick judar inte längre inneha radioapparater.	Hutuextremisternas främsta propagandaredskap var radion. Den populära radiostationen RTLMC spred hat mot tutsierna genom sånger och tal. I radion spred Hutuextremisterna uppfattningen att tutsierna planerade att förslava och mörda hutuerna.
Nazisterna pekade ut judendomen som en ras och gjorde ingen skillnad på troende judar och dem som inte bekände sig till den judiska tron eller ens visste att de hade judisk bakgrund. Alla judar skulle förintas, enligt nazisterna.	Hutuerna avrättade alla som inte kunde visa upp ett identitetskort som visade att de var Hutu. Extremisterna skonade ingen som kunde misstänkas vara en tutsier, Även barn, gamla och gravida kvinnor mördades.
Nazisterna skapade ungdomsorganisationer för att ge unga människor en nazistisk uppfostran. Pojkorganisationen Hitlerjugend byggde sin sammanhållning på att ungdomarna intalades att de tillhörde ett bättre och renare folkslag. De till en början så oskyldiga lägeraktiviteterna övergick efter hand till militär träning.	Hutuextremisterna skapade ungdomsorganisationen Interahamwe "de som arbetar tillsammans". Ungdomarna fick precis som Hitlerjugend träning i att hantera vapen. De indoktrinerades att de måste döda tutsier för att de själva inte skulle förslavas. Interahamwe var drivande och delaktig i själva dödandet. Interahamwe rekryterade unga människor som var utbildade och arbetslösa eller var flyktingar Rwandas grannländer.
I sin retorik använde nazisterna omskrivningar för att svartmåla olika folkgrupper. I filmen "Der Ewige Jude", som spelades in ghetton i den polska huvudstaden Warszawa, jämfördes judar med råttor och andra skadedjur.	Hutuextremisterna använde sig av en liknande retorik i sina radiosändningar. Tutsierna kallades ofta för kackerlackor och ormar.

Källor:

*Linda Melvern, (2000), Att förråda ett folk.
Om detta må ni berätta*

Ramp om historia

Övrigt material att använda:

Länktips

CIA World Factbook

<http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/rw.html>

Internationella krigstribunalen för Rwanda

<http://www.icttr.org>

History of Rwanda

<http://www.hartford-hwp.com/archives/35/index-g.html>

Rwanda Online

<http://www.rwanda-online.org>

Rwandas ambassad i USA

<http://www.rwandemb.org>

Ansvarig för studiehandedning:

Fredrik Nordbladh, Mediepedagog UR.

fno@ur.se